

Jubileumsskrift

for

Hønefoss Rotary Klubb

1948 – 1998

”En reise gjennom 50 år”

Redaktør Paul Aasnæss

Forord

Skriftet som utgis i anledning 50-årsjubileet til Hønefoss Rotary Klubb, er ment som en hyldest til de menn i Hønefoss som gikk i spissen for dannelsen av den første Rotaryklubben i Hønefoss. En ekstra anerkjennelse til Arne Jørstad som var drivkraften ved starten, og som også var klubbens første president. Skriftet er også en anerkjennelse til de mange som gjennom årene har ytet en innsats for klubben, og bidratt til at Rotarytanken slo gjennom også i vårt distrikt. En takk i ettertid til vår "storebror", Oslo Rotary Klubb som ga oss en håndrekning slik at vi kom i gang. Rotarys ide er å arbeide for internasjonal forståelse og fred. Det skjer over landegrensene gjennom vennskap mellom mennesker av alle folkeslag og yrker. Rotarys mål er å gagne andre gjennom å lære våre medmennesker å kjenne. Samtidig som vi stiller høye etiske krav til oss selv i yrke og samfunnsliv.

Som gode rotarianere skal vi vise respekt og forståelse for alt nyttig arbeide. Eller for å bruke et in-ord i dagens samfunn det "å bry seg." Og det bør helst ikke bare skje med ord, men i gjerning. Ved siden av at vår klubb er engasjert i utveksling av norsk ungdom med ungdom fra andre land, ytes det også betydelige midler til humanitært arbeide i utviklingsland. Oppgaver ligger og venter også på det lokale plan, og vår klubb er i full gang med et video-prosjekt fra gamle Hønefoss og har sagt seg interessert i et eventuelt engasjement i Veien-prosjektet. Mitt engasjement som redaktør av jubileumsskriftet har vært en interessant vandring i en begivenhetsrik epoke i vår nære lokale historie. Våre medlemmer har på sine arbeidsplasser, men også i fellesskap vært med og preget samfunnet. Det ønsker vi også å fortsette med i fremtiden år. Mange har gjennom årene gjort en innsats som burde vært nevnt, men siden jubileumsskriftet er noe begrenset i omfang, har det ikke vært mulig å nå alle. Når jeg nå snart er ved veis ende i mitt engasjement som redaktør av skriftet, må det innrømmes at det har vært en krevende oppgave, men interessant. Det å gi en beskrivelse av klubbens gjøren og laden gjennom et halvt hundreår gir perspektiver til et Rotary inn i et nytt århundre. Målet jeg satte meg ved "vandringens" begynnelse, har jeg hatt god hjelp til å nå sammen med mine medrotarianere Per-Eric Andersen og Arnfinn Sæther. Per-Eric har gått gjennom klubbens protokoller og nedtegnet viktige hendelser, og sørget for de fleste bildene. Mens Arnfinn har bidratt med artikler om Rotary, men også bistått redaktøren med korrekturen. Jeg takker vårt medlem Tor B. Aslaksrud som har skaffet sponsorer, og de som har gitt sin støtte slik at vi har kunnet gi ut en etter forholdende en fyldig beretning. Også trykkeriet skal ha anerkjennelse for vel utført arbeide og godt samarbeide.

Paul Aasnæss

Budskap fra RI-president Glen W. Kinross:

"Show Rotary Cares"

Dette er en oppfordring til Hønefoss RK som til alle andre 28.000 Rotary-klubber om virkelig å satse på å redusere dysfunksjonen i verdenssamfunnet. Alle monner drar. Budskapet er: "Vis at Rotary bryr seg om våre omgivelser". Rett oppmerksomheten mot sult, sykdom og fattigdom, mangel på lese og- og regneferdigheter, uetisk forretningsadferd så vel som stolthet og fordommer mennesker i mellom. Der hvor noen av disse dysfunksjoner finnes - i en eller annen form - reduseres den allmennmenneskelige drøm om et liv i fred og fordragelighet.

Fred må oppnås gjennom eliminering av årsakene til ufred. "Service above self" må materialiseres ved at Rotary viser - i praksis - at de bryr seg om våre omgivelser, vår jord og mennesker som lever her.

Vi har nok av ressurser i verden: 1,2 millioner rotarianere er fremragende eksempler på disse ressurser. Rotary har enorme potensialer i sin medlemsmasse, som blant annet har skapt verdens største private fond til humanitære og utdanningsmessige formål, Rotary Foundation. Rotarianere har vist at de kan satse når de vil. Rotary er etablert og respektert verden over for det organisasjonen utretter. Selv om verdensprosjektet Polio Plus ikke blir fullført før i 2005, er det for alltid assosiert med Rotarys sosiale engasjement.

Behovet er imidlertid stort på satsing også på andre av de ovennevnte områder.

For å løfte i flokk - verden over - må alle klubbene virke på alle sine fire tjeneste-områder: Klubb-, yrkes-, samfunns- og internasjonal tjeneste. Både klubber og enkeltrotarianere vil bli berømmet av verdenspresidenten når de gjør en innsats på samtlige fire avenyer.

Lykke til med arbeidet!

Glen W. Kinross
RI-president 1997-1998

Guvernørens budskap ved jubileet:

Vitaliser Rotary

Det er en stor glede for meg å kunne gratulere Norges klubb nummer 10 av 335 klubber med 50-årsjubileet. Hønefoss RK er således en pionerklubb som har formert seg med årene og fått syv ætlinger.

Verden fattigere uten Rotary

Senere i år skal vi feire et annet 50-årsjubileum: FN's 50-årige menneskerettserklæring. Spiren til denne erklæring er den samme som spiren til denne klubben: Rotary International. Grunnteksten var Rotary's. Verden ville således vært betydelig fattigere uten Rotary. Denne verden som har gjennomgått en kolossal forvandling siden klubben fikk sitt charter 13. mai 1948 - året etter at RI's grunnlegger døde.

Rotarybevegelsen til vårt land

I sin tale på Rotary's Convention i 1921 (hvorfra den norskættede senator Olav M. Oleson brakte Rotary-bevegelsen til vårt land og initierte opprettelsen av Norden klubb nr. 1, Christiania RC, i 1922) sa Paul Harris i denne forbindelse:

"Siden begynnelsen av vår sivilisasjon har det vært overflod av folk som snakker om hva som bør gjøres. Hvis det er ett område jeg ønsker meg at Rotary bør skille seg ut fra andre organisasjoner, er i den karakter som fører til at noe blir gjort".

Rotary en lærende organisasjon

I den samme talen sa Paul Harris også at "målet på en nasjons, så vel som et individs fremgang vil alltid være deres evne til å lære av andres erfaringer". Rotary er en lærende organisasjon og den er i forandring.

Rotary-klubbene i 155 land har enorme ting på gang og Hønefoss har sine lokale prosjekter og intensjoner. Denne bredde gir et bilde av den sunne verdensorganisasjonen som for tiden ekspanderer aller mest i Øst-Europa og i Asia. Rotary er i arbeide som aldri før - verden over.

Burde Rotary fått Nobel-prisen?

Et barnebarn av Alfred Nobel sa i et foredrag i Convention i Glasgow i juni 1997: "Hadde det stått i min makt, skulle Rotary fått Nobelprisen". Generaldirektøren i UNESCO talte der om Rotary's betydning for såvel etableringen av FN som utformingen av FN's idegrunnlag. Rotary var aktivt med fra starten.

Innen Rotary benyttes begrepet "Voluterism" - frivillighet. Med det fremheves at ingen nasjonalstat makter å innfri alle behov. Frivillig innsats må til på de fleste felter.

"Service above self"

Dette er hva Rotary står for: "Service above self" innebærer å både øke evnen til å gi og ta innen den enkelte klubb såvel som i verdenssammenheng. Vi er alle en del av et større hele.

Klubbene bør ha både nære og fjerne prosjekter. I likhet med Paul Harris ønsker jeg meg en Rotary-bevegelse som faktisk utretter noe for andre. Som den solide klubb Hønefoss er, blir også det utfordringen for de neste 50 år.

Gratulerer med de 50 års medlemskap i den store, verdensomspennende og aktive organisasjon, og lykke til med alt praktisk arbeid i årene som kommer!

Med jubileumshilsen

Paul Johnsen
Governør 1997/98

Oslo Rotary Klubb vår fadder

Det er Oslo Rotary Klubb som er vår fadderklubb, og vi regner Oslo-klubbens president 1947/48, Einar Wahlstrøm, som initiativtaker til stiftelsen av klubben. Han søkte allerede i 1935 kontakt med bestyrer Arne Jørstad, og i 1936 innkalte han og Sinding Larsen (Oslo-president 1924/25 og senere guvernør) til et møte i Drammen hvor Oslo-klubben også sto i spissen for dannelsen av Drammen Rotary Klubb.

Møteplikten skremte

Fra Hønefoss møtte Arne Jørstad, Fridthjof Jørgensen og Andreas Grinde.

Drammensklubben ble stiftet, men forskjellige årsaker gjorde at det på dette tidspunkt ikke ble noen klubb i Hønefoss. Det lyktes ikke initiativtakerne fra Hønefoss å få med et tilstrekkelig antall. Årsaken var at møteplikten skremte de som ble spurt.

Men Jørstad ga ikke opp

Det gikk noen år, helt fram til 1947, men da kunne Jørstad legge fram en tilstrekkelig lang liste. Listen besto av 16 personer fra Hønefoss og to fra Norderhov. Senere trakk et medlem sitt tilsagn om medlemskap. I mars 1948 ble det så innkalt til møte i Grand Hotel i Hønefoss der også Oslo-rotarianerne Moltke-Hansen og Sigv. Jorfald var til stede. På dette møtet ble klubben konstituert og arbeidet satt i gang under Jørstads ledelse. Jørstad holdt det første foredrag i klubbens historie som omhandlet "Bruk og misbruk av alkohol". Søknad om opptakelse i Rotary International ble sendt.

Opptatt 13. mai 1948

Dermed lå alt til rette for den nye klubben, og den offisielle opptakelse regnes fra 13. mai 1948. Chartermøtet med etterfølgende fest ble avholdt på Sundøya. Her deltok de 17 chartermedlemmene med sine damer og en rekke Rotary-notabiliteter, deriblant guvernøren Conrad Bonnevie-Svendsen. Det ble en vellykket tilstelning som vårt chartermedlem Truls Grinde vil fortelle mer om annet sted i jubileumsskriftet.

Klubbens grenser

Det er Hønefoss og Grand Hotel som har vært møtestedet for klubben like fra starten av da man tok opp medlemmer først fra Hønefoss, Norderhov og Jevnaker. Etter at Jevnaker fikk sin egen klubb og Hønefoss-Øst Rotary kom i gang i 1969, fikk man klare opptaksgrenser for de to klubbene. Distriktet ble likelig fordelt mellom de to klubber og grensen var Europavei 68 fra Sollihøgda til Nes i Ådal.

Vår klubb hadde sitt opptaksområde på vestre side av Europaveien, mens Hønefoss-Øst Rotary Klubb holdt seg til den østre del. Siden man fikk nok en klubb, Ringerike Rotary Klubb, ble grensen opphevet. Nå henter de tre klubbene medlemmer fra hele Ringerike.

Hønefoss RK som fadder

Vår klubb har hatt gleden av å være faddere til følgende klubber: Jevnaker RK 1958, Geilo RK 1962, Gol RK 1967, Hønefoss-Øst RK 1969 og Ringerike RK i 1986.

Rotarianere i fire generasjoner

At klubben har sin kontinuitet der sønn følger far har vi flere eksempler på. Men det er bare en familie man kan skilte med fire generasjoners medlemskap i Rotary - nemlig gullsmedene Jørgensen: Fridthjof senior som var chartermedlem i klubben, sønnen Johan medlem fra 1954 til 1996 og president 1962-63. Begge de forannevnte er gått bort. Fridtjof president 1976-77, og sønnen Johan som er medlem i Ringerike Rotary Klubb.

Hilsen fra HRK-presidenten:

"Løfter vi i flokk, kan vi løfte tungt"

Skjoldet for Hønefoss by med fossen, tømmeret, lyssymbolene fra kraftstasjonen og ikke minst tannhjulet inspirerer til tanker om Rotary. Alt er i bevegelse. Slik er også næringslivet - dynamisk. Å tro at verden står stille, og at ting går av seg selv uten tilførsel av en eller annen form for energi, hører stort sett drømmenes verden til. Selv tømmeret som ble fløtet nedover vassdragene våre, måtte tilføres annen energi for å komme dit det skulle før videreforedlingen tok til. Midt i fossen står "Oppgangssaga" - et symbol på at rotarytanken også gjelder i praksis. Ved felles innsats av byens tre Rotary-klubber, ble skulpturen flyttet med suksess fra sin tidligere plassering ved bybroen til en fin plass ute i fossen.

- Løfter vi i flokk, kan vi løfte tungt!.

Det engasjement som for tiden er lagt i Veien-prosjektet, tyder på at vi i nær fremtid står overfor spennende utfordringer ved å ta del i prosjektet. Vi i vår klubb er mentalt forberedt på å ta del i noe som kan løfte Ringerike et hakk oppover.

I de 50 årene som er passert siden klubben ble chartret av vår fadderklubb Oslo RK, er Truls Grinde den eneste som er igjen. Vår kjære vert gjennom alle år som beredvillig og rimelig har stilt lokaler i Grand Hotel til disposisjon for våre torsdags-møter. Et møte-sted med atmosfære og gammel kultur. Vi er også glade for at den nye eieren av Grand har ønsket oss velkommen til å fortsette tradisjonen der. Det er av stor betydning at møtestedet har et "romslig" preg, og at man føler seg hjemme.

Vår klubb har markert seg utad i Rotary-sammenheng ved at våre to distriktsguvernører, Christian Larsen og Arnfinn Sæther. Begge markante personligheter som hver på sin måte har bidratt til å heve Rotarys nivå og omdømme. Christian med sine lune kommentarer, Arnfinn som ved spesielle anledninger hever nivået på våre møter med sine glitrende kåserier.

Vi skal i historisk sammenheng heller ikke glemme Arne Frestad som med sin skolebakgrunn ønsket å benytte Rotary som yrkesrettledning på gymnaset. Utviklingen har resultert i at vår klubb hvert år arrangerer yrkesrettledning for ungdom i avgangsklassene på videregående skoler. I dag er det mange Rotary-klubber som har lignende tiltak.

I de siste årene har vårt medlem Arne Sund engasjert seg i å lage videointervjuer med kjente mennesker av den eldre garde i vårt distrikt. Slik at gamle miljøer og gammel lokal-kultur er tatt vare på. Det er blitt flere videoer, og disse videoene av "Gamle Hønefoss" vil bli tilgjengelige også for interesserte utenom Rotary.

Vår klubb har gjennom årene vært rimelig flinke i å bidra med midler til Rotary Foundation. Den siste tildeling av Paul Harris Fellow markerte sterkt av at vi er med. Måtte fremtiden i Hønefoss RK bidra til at dette verdens største fond for utdanning bidrar til å skape grunnlag for fred og forståelse i verden.

Hilsen

Per Høe
(president)

Nytt kjede og vimpel

Beviset på presidentens verdighet var i flere år et forstørret Rotary-hjul i metall som hang rundt presidentens hals i et blått bånd. Men allerede i 1950 ble det fremmet forslag til et mer forseggjort kjede. Forslaget vakte debatt, men det fikk ingen tilsutning.

Først i 1969 da Albert Nielsen var president fikk klubben sitt vakre presidentkjede. Et kjede der samtlige presidenter i klubben får inngravert sitt navn. Kjedet var en gave fra fungerende president og tidligere presidenter. Det var gullsmed Johan Jørgensen fra vår klubb som laget utkastet, og det meste av arbeidet med kjedet ble utført på hans verksted.

Ny vimpel i 1950

Første forslag til klubbvimpel ble fremlagt i 1950. Det ble diskusjon, men forslaget fikk ikke flertall. Det måtte en ry runde til med videre bearbeidelse. Det nye forslaget som ble fremmet i 1951 ble godkjent, og den 10. mai samme år forelå den nye vimpel i 100 eksemplarer til en samlet pris av 500,- kroner. En vakker vimpel med motiv fra det gamle Hønefoss byvåpen, rotaryhjulet og tømmerstokken som ble et særpreg for byen.

Minneord:

Christian Larsen, en sann rotary-venn:

Hønefoss Rotary-klubb har hatt mange markante personligheter innen sin midte. Kjøpmann Christian Larsen var en av dem. Han var trofast mot sin klubb gjennom hele livet, og hans plass på møtene sto sjelden tom. Sin viden om Rotary og Rotarys historie var en kilde å øse av, og han gjorde en innsats ikke bare innen sin egen klubb men også for Rotary generelt.

Christian med fra starten

Christian var med og chartret Hønefoss RI, og var medlem til sin bortgang. Han var president i Rotary-året 1950-51. Guvernør i Distrikt-129 foruten at han i samme distrikt også hadde en rekke tillitsverv. Nevnes bør også hans betydelige innsats i Norsk Rotaryråd der han virket som varaformann i to år og to år som formann.

Kjøpmann og rotarianer

Christians bestefar kom fra Oslo og slo seg ned i Hønefoss der han etablerte sin bedrift innen glassmesteryrket. I tillegg drev han også rørleggervirksomhet. Faren fortsatte virksomheten og da Christian ble gammel nok overtok han Glassmagasinet. Det ble hans yrke gjennom livet. I tillegg hadde han flere interesser, blant annet speiderbevegelsen og Rotary. Hans interesser henspeilte også til det boklige, og hans evner og interesse i så måte røpet at han kunne blitt en utmerket filolog. Han hadde ordet i sin makt - både muntlig og skriftlig. Noe som kom Rotary-bevegelsen til stor nytte og glede.

Deltok i krigshandlingene

Da krigen kom til landet i 1940 deltok Christian i trefningene i Bagn der han fikk oppleve krigens grusomheter. At han kom aktivt med i krigshandlingene skjedde ved en tilfældighet.

En transport av soldater fra Drammen som skulle til Valdres for å delta i krigen, hadde en kort stopp i Hønefoss. Christian tok kontakt med drammenserne og ble med oppover Valdres der han deltok i kampene i Bagn. Det var nok en hard opplevelse for den fredelige Hønefoss-mannen, men det vitner også om hans vilje til å gjøre en innsats når som mest det gjelder.

Aktiv i speiderbevegelsen

Han kom tidlig med i speider-bevegelsen som gutt, og fortsatte som leder. Hans innsats er berømmet av hans speider-kollegaer på den tiden. Selv uttalte han at Rotary har de samme idealer som speiderbevegelsen, og at det var en av grunnene til at han i sin tid gikk inn i Rotary. Som gammel Hønefoss-gutt var han også opptatt av skisporten og da særlig slalåm. Han dyrket ikke sporten aktivt. Hadde ikke talent som han sa. Tok seg av det arrangementsmessige, og tok seg av det første slalåmrenn på Ringkollen.

Hva er entusiasme?

Christian ble i sin tid spurt om hvordan han så på Rotary. Kort gjengitt:
- Jeg vil gjerne at du som rotarianer skal se på din oppgave med entusiasme - det er utrolig hvor meget som kan bli gjort når iver og idealisme skyver på! Hva er så entusiasme? Det er det lille ekstra vi gir våre rotary-jobber, det lille puffet til å "gjøre noe".

Christian ble hedret

Christian ble høsten 1977 hedret med Paul Harris Fellowship under distriktskonferansen i Lillehammer. Vi tillater oss i denne forbindelse å vise til et referat i vårt månedsbrev for oktober samme år der overrekkelsen er beskrevet:

- Alle i vår klubb er kjent med den store innsats Christian har gjort for Rotary, og vi er derfor glade for den heder som med dette er kommet vår Christian til del.

Hans innsats for Rotary

Det var under banketten at den høytidelige overrekkelsen fant sted. Guvernør Asbjørn Austvik holdt tale der han tegnet et fint bilde av Christian og hans innsats for Rotary. Selve overrekkelsen av medalje og adresse ble foretatt av Verdenspresidentens spesielle utsending, Ernst G. Breiholtze sammen med vår egen president Paul Aasnæss.

I dyp takknemlighetsgjeld

I beretningen ved 25-årsjubileet har Christian nedtegnet disse alvorsord som er like aktuelle i dag som dengang: - Jeg står i dyp takknemlighetsgjeld til Rotary, og vedkjenner meg åpent min trang til å gjøre Rotarys serviceideal til en del av min livsrytme. Jeg tror at den som prøver å gjøre noe for mennesker og samfunn - kanskje feiler, er lykkeligere enn den som prøver å gjøre minst mulig og lykkes med det.

Av tidligere guvernør Arnfinn Sæther:

Hvorfor være rotarianer?

Det gjelder å ha styring på sitt liv. Skal vi ha det, må vi selv vite hva vi gjør, og hvorfor vi gjør det. Hvis ikke, mister vi styringen. Resultatet er at vi ikke styrer selv, men vi blir styrt.

For de fleste av oss melder spørsmålet seg: Kan vi være med på alt? Svaret er NEI. Skal vi da holde på styringen, så er vi midt oppi det store dilemmaet: vi blir nødt til å prioritere, og det må vi gjøre selv. Å prioritere noe er hyggelig og greit, men det vil si at vi må "prioritere bort" noe annet. Det er ikke så greit. Verst er det for den som har glupende appetitt på livet og som har for vane å gape for høyt.

Iflg. ovenstående er det også nødvendig at vi stiller oss spørsmålet: Hvorfor være rotarianer? Det er ikke et spørsmål bare til nye, potensielle medlemmer. I det minste bør vi "gamle" medlemmer av og til minne oss selv om hvorfor vi er rotarianere. Svaret kan bli så mangt, men jeg skal prøve å gi svaret ut fra min erfaring:

ROTARYS IDÈ er skapt ut fra et ensomt menneskes inderlige behov for fellesskap og anstendighet. Det skjedde i 1905 i Chicago, i en oppjaget, masete verden der alle tenkte på seg selv. Korrupsjon og upålitelighet i næringslivet blomstret. En hensynsløs "struggle for life" gjorde at mange bukket under og andre fant tilværelsen tung og meningsløs.

Det var en ung advokat, Paul Harris, som fant ut at et fellesskap mellom menn med ulike profesjoner kunne ha mye godt i seg. Det var han som ble stifteren av ROTARY: En bevegelse som spredde seg nærmest som en vekkelse: først i Nord-Amerika, etter få år i England og Europa og senere over hele den siviliserte verden. En bevegelse som resulterte i at mangt et lokalsamfunn kom til å skifte karakter fra hensynsløshet til samarbeid. Gründeren selv forklarer den eksplosive veksten med at bevegelsen hadde noe i seg som tilfredsstillende noe av "tidens sult"; den sult etter fellesskap og anstendighet som han selv hadde gått og følt på.

Dette fellesskapet er bygget opp slik at det får mange positive karakterer. Det mest grunnleggende er at det bygger på engasjement og samarbeid. I dette engasjementet ligger et stort potensiale til selvutvikling. Organisasjonen stiller krav til sine medlemmer, hvilket igjen betyr at enhver inviteres til å utvikle seg selv. Det lar seg gjøre å slenge med i en rotaryklubb som "daukjøtt" eller gratispassasjer, men det er langt fra meningen. Egen delaktighet er den beste garanti for at vi selv skal få det fulle utbyttet av vårt medlemskap.

ER ROTARY EN ELITEKUBB? Spørsmålet får vi, kanskje med en litt spydig undertone. Vi må svare ja på det, selv om svaret kanskje kan misforstås. Når vi verver medlemmer går vi bevisst ut etter de beste i de forskjellige profesjoner. Dette er ikke for at vi skal briske oss av det eller skryte, men det er fordi vi skal bli en slagkraftig organisasjon, som skal kunne gi positivt og til dels avansert bistand til hverandre og samfunnet.

Vi skal ikke konkurrere med andre organisasjoner eller arbeide med oppgaver som vårt velutviklede velferdssamfunn allerede tar seg av. Vi skal gjerne overvåke, og inspirere våre myndigheter til å gjøre det de er forpliktet til, men i tillegg skal vi ta oss av

oppgaver og behov som ikke er dekket av det fungerende samfunnssystem. Til dette kreves kreative, kunnskapsrike og engasjerte ressursmennesker. Vi må for all del ikke bli en fantasiløs innsamlingsorganisasjon for andre veldedige institusjoner.

Alle rotarianere settes til en definert oppgave i organisasjonen. Vervene ”roterer”, hvilket vi si at vår oppgave endres fra år til år. Men vårt viktigste verv er kanskje det udefinerte, der det er udekket behov som påkaller fantasi og viten.

Har du selv en god idè som du vil ha satt ut i livet? Da har du som rotarianer de aller beste muligheter. I din egen klubb står alle lokalsamfunnets viktigste profesjoner til tjeneste for å virkeliggjøre din idè. Er idèen for stor for din egen klubb, er det i Distriktets 60 klubber med 2700 medlemmer som kan engasjeres til tjeneste. I Norge er det 335 klubber med nesten 14 000 medlemmer. Og har du en idè med dimensjoner a la PolioPlus, så står 27 000 klubber med mer enn 1,2 millioner medlemmer til din disposisjon. En fantastisk tanke, eller skal vi heller si; fantastisk mulighet.

”ELITE-TANKEN” gjør seg gjeldende også når vi plukker ut våre utvekslingskandidater. Vi er ute etter mennesker med en sosial intelligens som ligger over middels. Utvekslingsprogrammene våre er dyre og av høy kvalitet. (Eksempelvis GSE-utvekslingen). Vi vil være garantert at den eller de som sendes ut er i stand til å redegjøre for sitt land og folke på en overbevisende måte der han/hun kommer, og vi skal også være sikre på at bringer verdifull kunnskap og erfaring med seg tilbake fra vertslandet, og at de har evne og vilje til å dele denne kunnskap med andre. Vi er ute etter de beste av de beste. Ikke først og fremst av hensyn til de beste selv, for de skal nok klare selv.

Når vi kaster en sten i vannet kan vi se ringene spre seg utover vannflaten. Enhver rotarianer og enhver utvekslingskandidat skal også skape ringer rundt seg. Store ringer. Det er på denne måten vi best kan virkeliggjøre Rotary`s store og overordnede mål: Forståelse og fred – på alle nivåer; i hjemmet, i lokalsamfunnet, nasjonalt og internasjonalt.

Når du er invitert som medlem av Rotary betyr det at alle øvrige klubbmedlemmer har godkjent ditt kandidatur og at de anser deg for å være tjenelig for klubben. Du er velkommen.

ER ROTARIANERE BEDRE ENN ANDRE MENNESKER? Etter ovenstående må vi regne med å få dette spørsmålet fra omverdenen. Og hva svarer vi så: For egen del tillater jeg meg å svare flg.: Jeg ser ingen grunn til å påstå at de er bedre enn andre, men Rotary har betydd mye for min egen utvikling, og jeg vet at jeg gjennom mitt liv og virke i Rotary har fått tilskyndelse til å utvikle meg i positiv retning. Følgelig tør jeg tro at jeg p.g.a. mitt medlemskap i Rotary er blitt litt bedre enn jeg ville vært foruten.

ROTARY BARE FOR GAMLE? Alt for mange beklager seg over at gjennomsnittsalderen er for høy i Rotary. Men hvorfor er det slik? For det første kommer det av at vi ikke inviterer medlemmer før de er blitt ”godt voksne”. Og, for det andre, at de fleste trives i Rotary, og blir værende der livet ut. Dette er to meget gode, naturlige grunner for at gjennomsnittsalderen må bli høy. Og annerledes vil vi ikke ha det!

Andreas Norland sa flg. i sin tale i Distriktskonferansen i 1996 (sitat): Rotary er noe som siger innpå en, men det tar litt tid. Derfor er det en del som ikke rekker å oppdage Rotary før de er ute igjen. De som blir værende, derimot, som har litt tålmodighet og tar

Rotary inn over seg og inn i seg, gradvis, uten hastverk og mas, vil etter en tid i en klubb fornemme at det er hendt noe med dem. De er ikke bare blitt med i en klubb, men klubben er nokså umerkelig på et vis blitt en del av deres liv. Verken den viktigste eller som noen besettelse, men som en del av den forankringen alle søker og trenger i et samfunn.

Ovenstående er noen av mine grunner for å være rotarianer, og for at jeg stadig, etter 30 år akter å fortsette som rotarianer. Og jeg skal bli stående med god samvittighet, selv om jeg vet at mitt medlemskap heretter vil bidra til å øke gjennomsnittsalderen ytterligere for hvert eneste år.

Rakafisk-aften og "småbuttfiskere"

Den første rakefiskaften i klubbens historie ble første gang avviklet i 1952., og det ble en tradisjon som vi alle kjenner til. Bryggerikjelleren var møtested i mange år, men det var også andre lokaler som ble benyttet blant annet skihytta på Ringkollen.

Fra starten av var det nok flere som produserte sin egen rakefisk enn det er i dag. En spesiell gruppe fikk av den grunn betegnelsen "Småbuttfiskere". Disse medlemmene satte sitt spesielle preg på rakefisklagene, og kom som seg hør og bør med skarpe angrep på fisken som ble servert. Det ble sagt at det ikke kunne være rakefisk som ble servert når til og med Arne Frestad spiste den (Frestad pleide ellers på slike kvelder å spise spekesild). Krigen mellom kamkom og "Småbuttfiskerne" fortsatte i mange år til fornøyelse og glede for alle.

De årlige rakefisklagene fortsetter, og det er alltid en egen stemning som preger disse arrangementene.

Møter ved fjorden

I sommermånedene juli og august ble møtene ofte avholdt ved fjorden etter invitasjon av medlemmer som hadde hytter. I Kamkoms protokoll for 1955 heter det blant annet: "I årets løp er det avholdt en rekke kamerataftner på Grand, Rotaryhytta og privat på klubbmedlem- mers hytter.

På et intercity-møte på Rotary-hytta 12. april i 1955 ble det servert dyrestek, citronfromage, øl og rødvin, kaffe avec og kaffe til den nette pris av kr. 24 - pr. person hvorav kr. 4- pr person ble dekket av kameratskapskassen. I tillegg til alt dette fikk man gratis kåseriet "Humor og menneskelighet" av Ståle Kyllingstad. Den lave kuvertprisen holdt seg i flere år fremover.

Truls Grinde med fra starten:

Charterfesten på Sundøya

-Noe som gjorde sterkest inntrykk på meg under Hønefoss Rotary-klubbs charterfest på Sundøya Fjordrestaurant den 20. juni 1948 var talen til klubbens første president, Arne Jørstad, mens orkestret dempet spilte Schuberts ufullendte, uttaler chartermedlem Truls Grinde.

Rotary-hjulet i stadig bevegelse

I sin tale dvelte presidenten ved Rotarys klare mål samtidig som han presiserte at Rotary-bevegelsen aldri blir fullendt. Målene skyves stadig videre fremover. - Noe som også Rotary-hjulet minner oss om - hjulet som alltid er i bevegelse.

Noe symbolsk over budskapet

- Det var noe symbolsk over måten budskapet ble fremført på, sier Truls som med sine 28 år ved starten ikke bare var foreningens yngste medlem, men også landets yngste. I dag hører Truls med blant gamlekara, og er eneste gjenlevende medlem av de som var med og stiftet klubben.

Yngste medlem

Som foreningens yngste medlem, følte Truls stor respekt og høytid ved å delta i en forsamling av ærverdige og kjente menn i lokalmiljøet. Etter noen tid ble så den unge rotarianeren utpekt til sekretær - et tillitsverv som manet til nøyaktighet og pålitelighet. Slik ble Truls bedre kjent med Rotarys indre liv ihvertfall i første omgang.

Dessuten hadde klubben tidlig bestemt seg for å holde sine møter på Grand - et hotel som Truls hadde overtatt etter sin far, og der klubben har hatt tilhold gjennom 50 år, og der vi fortsatt skal møtes.

En stor opplevelse

Det å bli opptatt som medlem i en verdensomspennende organisasjon som Rotary, var i seg selv en stor opplevelse. Mens samværet og den gode ånd som alltid har rådet i klubben, har gjort sitt til at Truls har holdt fast ved sitt medlemskap og vært et aktivt og stimulerende medlem gjennom alle år. Han har tatt sitt medlemskap alvorlig og kan vise til en høy møteprosent. - Ikke noe å skryte av. Jeg har jo hatt den korteste veien av alle, sier han.

Den store festen

Men tilbake til den store festen på Sundøya hin forsommerkveld i året 1948, et møte og en tilstelning som har festet seg i hans minne som en rik og fin opplevelse. Festkledde rotarianere i kjole og hvitt sammen med sine damer i festantrekk.

Blant de innbudte gjester var guvernør C. Bonnevie Svendsen og representanter for fadderklubben, Oslo Rotary Klubb. Charteret ble overrakt av guvernøren, mens Oslo RK overrakte en praktfull gjestebok. Et utmerket orkester og utsøkt meny, var med på å skape den rette hyggen. Ekstra høytid rådet også de gangene klubben tok opp nye medlemmer. Både faddere og de nye som skulle opptas stilte i røde kapper, og så hadde man det store Rotary-hjulet som et symbol på Rotarys ide og vilje til innsats i målet med å tjene andre.

Den gode ånden

Truls har gjennom femti år innehatt en rekke verv i sin klubb. Han var president i året 1963-64, og innehar utmerkelsen Paul Harris Fellow. Helt siden starten har han stilt rimelig lokaler til leie der medlemmene av Hønefoss Rotary klubb har hatt Grand Hotel som sitt faste møtested torsdagskveldene. Medlemmer er gått bort og nye er kommet til, mens den gode ånden og følelsen av samhold er den samme.

Gode år i Rotary

- Dine mange år i Rotary?

- Det har vært fine år, og jeg er takknemlig for å være medlem i Rotary. Har mange gode minner fra en rik tid i klubben, og har truffet mange hyggelige mennesker som har vært med og skape den spesielle lette tonen vi har i klubben.

Paul Aasnæss

Hønefoss Rotary Klubb med pioner-prosjekt:

Videoprojektet "Gamle Hønefoss rundt"!

Ideen om å gå nye veier for å gjenskape byens historie i form av video-prosjekter ble unnnfanget og satt ut i livet av vår klubb. Det ble nedsatt en videokomite, og arbeidet satt i gang med Arne Sund som prosjektleder med Hans Fr. Hotvedt og Erik M. Strand som positive medspillere. Eldre mennesker som kjente byens og distriktets historie, ble intervjuet og videofilmet. Og resultatet har ikke latt vente på seg. Flere videoer er allerede klare, og visning vil finne sted i forbindelse med klubben 50-års jubileum.

Et krevende prosjekt

Ved å gå inn i et såpass krevende prosjekt har klubben vist at lokalsamfunnets historie innen kulturhistorie, samfunnsliv og miljø er viktige satsningsområder for Rotary. Arne Sund som er ildsjelen i prosjektet har selv anskaffet "semi-profesjonelt" utstyr til bruk i dette prosjektet. Når det gjelder ferdigstillelse av de enkelte vidoer har man sikret seg en fagmann på området, Klaus-Erik Okstad, som er knyttet til NRK som freelancer.

Visning for publikum

Den første video fra "Gamle Hønefoss" med Johan Jørgensen og videoen der Trygve Brodahl (Skautrollet) tar for seg skisporten på Ringerike, ble vist i april 1998. I juni d.å.er en ny fremvisning, og denne gangen med videoen av Trond Bergsund fra Ådal. Han forteller om eldre driftsmetoder, og viser fram sin unike samling av museumsgjenstander. Så følger to videoer med kirkelig bakgrunn: Intervju med sogneprest Asle Enger og en jubileumsvideo fra Hønefoss Kirkekor. Videre planlegges en egen video om Hønefoss kirkes historie.

"Sydsida i perioden 1900-1920"

Det er også tatt sikte på å skildre forholdene på "Sydsida" i perioden 1900-1920 og man har intervjuer med Christian Larsen, Sigrid Ødegaard og Aslaug Kvernberg. Aktuell i dette prosjektet er også Johan Kvernberg. Andre prosjekter kan være "Barneår på Nordsida" der Arnfinn Sæther fra vår egen klubb er aktuell. Et interessant prosjekt er også "Ringkollen før og nå". Her har man allerede klart en del intervju-materiale. Forøvrig er det utallegelige muligheter til programmer. Det er bare dugnadsinnsats og økonomi som kan begrense den videre utvikling av prosjektet.

Video som alternativ

Prosjektleder opplyser at Hønefoss Rotary-klubb ønsker at produktene skal være gaver fra Rotary og samarbeidende sponsorer til målgruppene i lokalsamfunnet. Rotary stiller relativt kostbart utstyr til disposisjon, og det gjøres en betydelig egeninnsats. Skal man makte å ferdigstille produktene må man ha samarbeidspartnere og sponsorer fra institusjoner i lokalsamfunnet. Hittil har Ringerikes Sparebank og Hønefoss Sparebank gått foran og bidratt med midler slik at de to første videoene nå er vist. Også AKA har sagt seg interessert i å støtte prosjektet.

Vi møtes på Grand

Helt siden det første famlende forsøk på å starte en Rotary Klubb i Hønefoss i 1935 var det ønske om å ha fast tilhold på Grand Hotel til klubbens faste møter. Daværende eier Andreas Grinde var da også med blant de første initiativtagerne. Det lyktes dessverre ikke å få til en klubb den gang, og det skulle gå både vinter og vår før man lyktes. Det skjedde først i 1948 at den nye klubben ble stiftet, og Grand ble møtestedet. Her har klubben holdt til i femti år takket være velvilje fra eieren Truls Grinde som overtok hotellet etter sin far som gikk bort under krigen. Truls Grinde var en ung mann på 28 år da klubben ble chartret, og han har vært medlem hele tiden. En stor takk til Truls for alle årene vi har hatt gleden av å avholde våre møter på Grand.

Fortsetter på Grand

For en tid siden gikk hotellet over til ny eier, Nils Stenumgaard. Også hos den nye eier og hotellets personale har vi møtt stor velvilje, og vårt håp har vær at vi også i årene fremover kan møtes på Grand. Det er her vi hører hjemme i lokaler der det er skapt et sjeldent fint miljø. Det er stor tilfredshet i klubben over at det nå er inngått en avtale med den nye eier der vi er sikret lokale i ti år fremover.

Kvernhjulet og Rotary-hjulet i byens historie

Det roterende hjul har sin egen plass i Hønefoss bys historie - like fra det første kvernhjulets drift i fossen så tidlig som i 1337. Med tiden ble det mange møller og sagbruk ved fossen, og kvernhjulet var den første spede begynnelse til den livlige industri- og handelsby som fikk navnet Hønefoss.

Hva navnet Hønen kommer av, navnet som byen ved fossen senere utgikk fra, er det mange versjoner av. En av forklaringene er ordet hyrna. Det oldnorske ordet som betyr hjørne (av elven) og vin (grønn mark gressgang, bosted). En annen forklaring er at gårdsnavnet Hønen er avledet av gudenavnet Hønrir.

Med fossen som et "livgivende instrument" ble det skapt et bysenter, - formet etter den utvikling som næringslivet etter hvert gjennomgikk. Det ble industri, håndverk, handel og boliger. Hønefoss har således sine rike tradisjoner som nevnt helt tilbake til 1337 da den første mølle ble bygget i fossen. Men det var først den 3. september 1851 at Hønefoss ble by og fikk sin kjøpstadsrettigheter. Da Hønefoss fikk sitt byvåpen var det naturlig å ta hjulet med. Det ble tannhjulet og tømmerstokken som preget det nye byvåpen. Etter at kommunene på Ringerike ble slått sammen ble det gamle byvåpen skiftet ut med et nytt, preget av en gullring på rød bunn.

Sagbrukene ved fossen

Mens det første kvernhjulet i Hønefossen ble satt i gang i 1337, ble de første sagbrukene først reist i 1620-årene. En sagbruksepoke i fossen var i gang, og allerede i 1658 hadde man 23 sager i drift. Med sagene fulgte nye arbeidsplasser, og den spede begynnelse til en bebyggelse rundt fossen var i gang. Sagbrukene kom til å spille en viktig rolle innen næringslivet i generasjoner fremover helt til vårt århundre. En virksomhet som la grunnlaget for en betydelige treforedlingsindustri i vassdraget.

Sagfogden Hans Andreas Ridder

Vi kan ikke forlate den gamle sagbruksindustrien uten å nevne sagfogdene som i sin tid spilte rollen som bestyrere ved sagene. Den mest kjente av disse var uten tvil Hans Andreas Ridder som døde i 1865. Hans faste tilholdssted, Riddergården på Nordsiden i Hønefoss, er i dag museum. Et kulturhistorisk klenodium som kommunen og andre interesserte tar vare på.

Gjennom mange år ble den gamle gården leid ut til forskjellige arrangementer. Vår klubb hadde i flere år gleden av å avvikle våre årlige presidentskifter i de gamle ærverdige stuene.

Ikke bare sagbruk

Samtidig som sagbruksdriften utviklet seg i Hønefoss og områdene rundt, kom det også i gang annen industriell virksomhet,- en utvikling som har skjedd kontinuerlig fram til i dag. Vi nevner treforedlingen, konfeksjonsindustrien, betong- og verkstedindustrien. Også jord- og skogbruk som er viktige næringer på Ringerike, har gjennomgått en stor forandring.

Handel og håndverk

Så vel handel som håndverk har i høy grad vært med på å prege byen og utviklingen innen handelen har i enda større grad gjort Hønefoss til det naturlige sentrum i Øvre Buskerud.

At også håndverket har spilt en betydelig rolle i byens historie, forstår man av den kjensgjerning at det i året 1856 var det 544 av byens innbyggere som tilhørte håndverkerstanden. De har spilt en stor rolle i byens og distriktets utvikling ikke bare som utøvere av yrket, men også innen byens styre og stell. De hadde også sitt eget forsamlingslokale som dessverre måtte vike for annen utbygging.

Hønefoss en handelsby

Etterhvert som utviklingen gikk fremover, ble Hønefoss en utpreget handels- og serviceby. En betegnelse som er like aktuell i dag. Hønefoss er en attraktiv handelsby med et rikt oppland. På få år har byen fått en rekke større handelssentre som sammen med de mange spesialforretninger i sentrum, har gjort byen enda mere attraktiv for det kjøpende publikum. Byen har solide og moderne banker - noe som har hatt store betydning for den rike utviklingen i næringslivet. Nevnes bør også godt utbygde hoteller og bevertersteder.

Kommunikasjonssenter

Hønefoss er også et viktig kommunikasjonssenter både for jernbane og veitrafikk. Busstrafikken mellom Hønefoss og Oslo er et viktig bindeledd med hovedstaden, og man har også bussforbindelse til andre steder på Østlandet.

Diskusjonen går fortsatt om Bergensbanens forkortelse skal bli en realitet og hvor traseen gjennom Ringerike skal gå. Det er en viktig sak ikke bare for Hønefoss, men også for Ringerike som en viktig region i Øvre Buskerud. Siden det er hundre år siden saken ble tatt opp for første gang, er det på tide å få dette prosjektet "på skinnene" slik at man snart får en avgjørelse.

Stabelavløsning på Øya

Det hører også med til den lokale historien at den første dampbåt hvis skrog er bygget i Norge, gikk av stabelen og fikk sin dåp på Øya i Hønefoss den 9. juli 1837. Det ble en festens dag i byen, og begivenheten dannet opptakten til en interessant periode innen kommunikasjonene på Ringerike - nemlig dampskipstrafikken. Men det er et kapittel for seg som vi ikke skal gå nærmere inn på i denne forbindelse.

Hønefoss - et skolesenter

I alle år har vært et godt utbygget skolesenter med grunnskole og gymnas. I tillegg fikk man for en del år siden også en høyskole, HIBU, som betyr mye for Hønefoss og distriktet. Skolen hadde til å begynne med som hovedoppgave å utdanne fagpersonale til handel og kontor, men som etter hvert har utviklet seg til å bli en høyskole for pedagogisk utdanning i økonomisk-administrative fag.

Hønefoss er "byen"

Ved kommunesammenslutningen på Ringerike for en del år siden, fikk Ringerike bystatus i stedet for Hønefoss. Til å begynne med var det fem kommuner med i sammenslutningen, men senere har Hole gjenoppstått som egen kommune. For folk flest er det Hønefoss som er "byen". Det er her man har det naturlige sentrum. Det er hit til denne "byen" at Rotary-hjulet kom i 1948 - et livskraftig hjul som har rotet i 50 år.

Først ute med yrkesrettledning

Det var vårt medlem rektor Arne Frestad som unnfanget ideen om yrkesrettledning for unge mennesker - fortrinnsvis elever fra gymnaset (russen). Frestad tok først opp saken i yrkeskomiteen, og på et møte den 22. desember 1949 la han fram en plan der man tok sikte på å gi avgangsklassene i gymnaset tilbud om yrkesorientering. Så gikk det slag i slag og etter det ordinære møte på Grand 9. mars 1950, ble det første møte i yrkesrettledning avviklet.

Det møtte i alt tyve russ (gutter og jenter), og foruten rettleidere fra egen klubb, var det ti veiledere utenfra. Siden er også elever fra Folkehøyskolen med i ordningen. I lengre tid holdt man til på Folkehøyskolen, mens man de siste årene har hatt tilhold på Gymnaset.

Det ble en suksess

Ideen vant gehør, og på ettervinteren hvert år arrangeres det møte med ungdommen der fagfolk fra en rekke yrker stiller opp og gir gode råd og opplysninger om de forskjellige yrker.

Disse møtene har pågått i mange år og ungdommen møter mannjevnt fram. Det hele ble en suksess, og en sentral oppgave for vår klubb.

Det var som nevnt vår klubb som var først ute med tiltaket, og det later til at såvel ungdommen som foreldre og lærere setter pris på tiltaket. For våre medlemmer er det både givende og inspirerende å ha kontakt med unge mennesker på søken etter sitt fremtidige yrke.

Etter hvert fenget ideen også i andre klubber både i inn- og utland, og mange klubber har i dag yrkesrettledning på sitt program.

Takk for god hjelp:

”Mitt” guvernørår ble ikke bare mitt

Redaktøren av jubileumsskriftet har bedt vårt medlem, Arnfinn Sæther, om å gi noen glimt fra sitt guvernørår og de erfaringene han sitter igjen med.

Arnfinn er en aktiv rotarianer, og har gjennom årene hatt en rekke verv, bl.a. som president i egen klubb og distriktsguvernør. I tillegg til sine gode egenskaper som leder og organisator, er han også en utmerket kåsør, som ikke bare vår klubb, men også andre klubber har stor glede av. Nedenfor besvarer han noen spørsmål som gir et bilde av hans år som guvernør og de erfaringer han har høstet.

”Mitt” guvernørår.

Tanken på å være guvernør hadde aldri streift meg i de 25 år jeg hadde vært rotarianer. Jeg lo litt da jeg hørte det første gangen. Men – ettertanken tok meg ettersom jeg forsto at de 3 Ringeriksklubbene mente alvor. Etter hvert pirret tanken meg. Jeg var 60 år og nettopp uførepensjonert. Utbrenthet, het det. Litt glad og smigret ble jeg også da jeg forsto at mine rotarianervenner for alvor mente at jeg egnet meg til en såpass krevende og betrodd jobb, og selv følte jeg jo at livet ikke var helt slutt enda. Jeg var moden for en ny og annerledes utfordring, og higet etter å drive med noe nyttig som ikke på død og liv skulle ”lønne seg”. Det hadde jeg fått nok av.

Dette året vil for alltid stå som en milepæl i både mitt og min kone Kiss’ liv. Jeg visste ikke hva jeg gikk til. Jeg visste ikke at det var så mye arbeid, men visste heller ikke at det var så opplevelsesrikt. Hadde jeg fått spørsmålet om å bli guvernør til fornyet overveielse, hadde jeg også i dag sagt ja. Denne gangen et ubetinget ja.

Jeg benytter anledningen til å takke for all innsatsvilje, vennlighet og godvilje jeg er blitt møte gjennom hele mitt guvernørår. Denne takken går til alle distriktes klubber, men jeg må få fremheve de 3 Ringeriksklubbene som både nominerte meg og som støttet meg i min guvernørtid. De store, krevende distriktsarrangementene var det Ringeriksklubbene som sto for, og de ble løste med bravur; både økonomisk og administrativt. Jeg får tillate meg å nevne min egen klubb, Hønefoss RK spesielt, siden jeg derfra også hentet de fleste ressurspersonene til årets distriktsadministrasjon. Noe sponning, samt god, villig og gratis innsats på mange områder gjorde at jeg kunne en holde en rimelig høy standard på så vel Guvernørens Månedsbrev som på de fleste andre aktiviteter. Og sammen med en påpasselig kasserer kunne jeg legge frem et årsregnskap med et godt overskudd.

Ikke alle guvernører opplever en så god oppbacking fra egne rekker.

God tid nå som jeg er ferdig som guvernør ?

Nei, det ser ikke slikt ut. Rotary International satser mye i opplæring av guvernører, og vi besitter en god del kunnskaper som RI ikke uten videre gir slipp på. PDG-er (Past District Governors) havnet mer eller mindre automatisk inn i en rekke komiteer og utvalg, og blir dessuten tildelt oppgaver innen både distriktet og NRR (Norsk Rotary Råd), eller i enda ”høyere” regioner.

Det at jeg sa ja til guvernørvervet i Rotary, vil nok ha betydning for meg i resten av mitt liv. Men jeg beklager meg ikke over det.

Om jeg oppdaget noe nytt i guvernøråret?

Masse. Bl.a. fikk jeg øynene opp for at vi er en del av en stor verdensomspennende organisasjon som med sin representasjon i 157 land er i stand til å gjøre en global innsats i virkelige dimensjoner. Mitt guvernørår fikk meg til å vokse ut av kaffekoppen på Grand og langt ut i den store verden. Og så ble jeg klar over at RF (Rotary Foundation) er verdens største private fond og nordmenn generelt, og vårt distrikt i særdeleshet, er dårlige bidragsytere, hvilket vi må gjøre noe med.

Det er også viktig at klubbene selv presenterer seg i lokalsamfunnet. Vi må la politikere, administrativt personell, klubber, foreninger og andre få vite hvem vi er at vi kan og vil hjelpe. Fortrinnsvis med oppgaver som er spesielle, og som faller utenfor vårt velferdssamfunns og etablerte foreningers definerte oppgaver. Her kreves kreativitet. Årets RI-president Glenn Kinross advarer sterkt mot at vi i vår fantasiløshet skal gå hen å bli en innsamlingsorganisasjon for andre, veldedige foreninger og klubber. Det skulle være unødvendig når man tar i betraktning de betydelige menneskelige ressurser våre rotaryklubber rår over.

Min situasjon i egen klubb

Først og fremst er det om å gjøre å slutte å være guvernør. Likevel anses en PDG å være en ressurs for sin egen klubb. Best tror jeg jeg kan gjøre nytte av mine kunnskaper ved å stille med informasjon og opplysninger. Gjerne også opplæring av nye medlemmer. Nå er jeg plassert i Månedsbrev- og opplysningskomiteen, og der skal jeg ta meg av opplysning spesielt. Det passer meg utmerket.

Hva så med Rotarys fremtid ?

Det er visst noe vi lur på alle sammen, og mye er blitt sagt og skrevet. Paul Harris forteller i sin selvbiografi at Rotarys oppståen, og eksplosive vekst, skyldes at Rotarys ideer tilfredsstillt noe av tidens sult. Dette uttrykket har brent seg fast i meg. Jeg tror det er viktig at vi har det som mål. Hvis vi kan bli ved med å tilfredsstille noe av tidens skult, både globalt og lokalt, ja så har så vel Rotary International som Hønefoss RK en fremtid. Der finnes ingen oppskrift for hva som er tidens sult. Det må vi til enhver tid være våken for å se og innrømme. Men det kan være vanskelig i en organisasjon som i seg selv er radikal nok, men som består av svært mange heller konservative menn.

For ca 20 år siden ble det fra RI bestemt at Rotary skulle være åpen for "personer" mens det i de foregående år bare var åpent for menn. Etter 20 år synes det nå å gå opp for svært mange rotarianere at det ikke bare er menn som går under betegnelsen personer. Og godt er det.

Har du noe fornuftig du vil si til slutt?

Takk til min kone Kiss, hvis liv også har vært totalt preget av "mitt" guvernørår. Hun fungerte som "reserveguvernør" i de 3 månedene jeg var sengeliggende, og det var hun som tok meg i rullestol til Guvernørskolen i Los Angeles. Uten Kiss' hjelp var jeg aldri kommet dit. Videre har hun med glede og interesse fulgt med og stått meg bi i denne travle, interessante tiden.

Også her sto det en kvinne bak.

Past guvernør Arnfinn Sæther

Rotary støtter gode formål:

Kunstsalg ble en suksess!

For å skaffe midler til gode formål som klubben ønsker å støtte har man hatt flere kunstsalg. Det er våre medlemmer Arnfinn Sæther og Truls Grinde som har stått i spissen for innkjøp og salg av bilder sammen med andre rotarianere. Kunstnerne Frantz Wiederberg, Terje Grøstad, Jarle Rosseland og Ludvik Eikaas har samarbeidet med klubben og stilt sine verker til disposisjon for salg til klubbens medlemmer.

Salget ga klubben en samlet kapital på 320.000- kroner. En del av summen er gått til Rotary Foundation og noen få lokale tiltak. I tillegg har klubben opprettet et fond for ekstraordinære utgifter. Midler fra fondet kan ikke nyttes til ordinær drift.

Utryddelse av polio

Klubben har også gitt betydelig økonomisk støtte til prosjektet Bangla Desh Polio Plus gjennom Rotary International. En storstilet verdensomspennende aksjon med vaksinasjon for å utrydde poliomyelitt.

I 1956 ga klubben midler til Kofoedskolen i Oslo. En skole som Rotary fikk startet som et sosialt tiltak for ungdom. Bare de første syv årene fikk 1400 elever et halvt års praktisk skolegang der de til slutt ble gitt hjelp til få arbeide. Skolen medvirket også til å gi elevene en god oppdragelse.

Støtter slumsøstre

I mange år har klubben gitt en årlig økonomisk støtte til Slumsøstrenes arbeide. Ikke de helt store beløp, men likevel en støtte til de som kanskje trenger det mest i samfunnet. Det er samtidig en honnør til Frelsesarmeen for det store og uegennyttige arbeide som utføres også i nærmiljøet. En honnør til Frelsesarmeen er det også at en av korpsets tidligere ledere i Hønefoss, Julia Wærnes, i forbindelse med jubileet vil bli hedret med "Paul Harris Fellows". En kvinne som i humanitetens ånd har gjort en topp innsats både i Norge og utlandet, og levd opp til Rotarys motto "service above self".

Klubben har gjennom årene også ydet økonomisk støtte og annen hjelp til flere andre gode forhold.

"Vandring gjennom femti år"

Første hjemmemøte hos Christian L.

Klubbens første hjemme-møte ble avholdt hos Christian Larsen på Teserud i Haugsbygd. Der leste dikteren Arne Paasche Aasen egne dikt. Interessant i denne forbindelse er å nevne at det var datteren til Christian som var modell til piken som plukket blomster i sangen "Blåveispiken".

Tur til Kanariøyene

Gjennom årene er det blitt mange foredrag fra turer som medlemmene har foretatt. Et av foredragene handlet om en tur til Kanariøyene i 1951. Turen startet med båt fra Oslo og reisen tok nesten like lang tid som tur og opphold tar i dag.

Ringeriksbanen

Traseen for Ringeriksbanen og badeanlegg i Schjongslunden var temaer i klubben også i femti-årene. For ikke å glemme diskusjon om flyplass på Eggemoen. I 1962 hadde klubben besøk av den første formann i det senere Fremskrittspartiet, Anders Lange.

Hogst av juletrær

En mykere programpost der hele familien var med kom i gang i 1965, nemlig juletrehogst i skogen tilhørende Jevnaker prestegård. Her deltok både koner, barn og barnebarn. En del trær var merket og ikke minst de yngste satte stor pris på å kunne velge sitt eget tre. En ordning som varte noen år, men som "døde hen" av seg selv.

En aktiv periode

I tiden tidlig på femtitallet var en meget aktiv periode også i vår klubb. Innbydelser til charterfester var det mange av og kontakt til Rotary-klubber i vennsbyene til Hønefoss ble opprettet. Månedsbrev ble mottatt og referert med jevne mellomrom. Ordningen med egen månedsbrevkomite ble først oppnevnt i 1952.

Skifestivaler

Nevnes bør også de populære skifestivalene henholdsvis på Eggemoen, Hensmoen og i det siste på Ringkollen. I mange år var det stor tilslutning til disse arrangementene, men interessen har dabbet av etter hvert.

Medlemmene var "Dis"

De første årene var klubbens medlemmer "Dis". Det sier mye om tiden, miljøet og medlemmene. Det gikk flere år før tiden var inne til at medlemmene kunne si du til hverandre, og først måtte det stemmes over forslaget. Ikke alle tok det like lett, og minst ett medlem meldte seg ut av klubben av den grunn.

Uteblivelse ikke god tone

Å utebli fra tilstelninger syntes ikke å være gode tone i de gode gamle dager. Da ble man notert i protokollen til klubbens Fellowship komite (Kamkom) under betegnelsen "Anmeldt fravær". I dag er det sjelden flere enn halvparten av medlemmene som møter opp til slike arrangementer.

Fra samme protokoll kan man også lese om krabbeaften, smørbrødaften og aften på Klekken. Ja til og med på Påskeaften ble det arrangert sammenkomst.

"De gamle er eldst"

Mange presidenter har gjennom årene bekymret seg for fremmøte og gjennomsnittsalderen. Alderen er for høy og innrykk av yngre medlemmer er for lav. "Problemet" dukket allerede opp i 1952 da gjennomsnittsalderen lå på 45 år. At dette kunne være noe problem i 1952 er vanskelig å forstå i dag da gjennomsnittsalderen er på 63 år.

Bedriftsbesøk

Klubbens første bedriftsbesøk fant sted i juni 1949, og turen gikk til Hofsfoss Tresliperi. Vi var også tidlig ute med besøk på Follum, og det er nok denne bedriften som har hatt flest besøk av våre medlemmer. Bedrifts-besøkene har vært både hyggelig og nyttige, og gitt våre medlemmer en bredere forståelse hva næringslivet betyr i samfunnet.

"Tre minutters program"

Det var E.M. Skøien som holdt det første "tre minutters innlegg" i vår klubb. Det skjedde i februar 1949. Siden har det vært gjort sporadiske forsøk på å få til en permanent ordning - uten at det har lyktes. Skal vi prøve igjen ?

Distriktskonferansen på Sundvolden 1995

I skrivende stund - mandag morgen - puster jeg fornøyet ut etter årets distriktskonferanse, som fant sted på Sundvolden Hotel i dagene 9. og 10. september 1995.

Det er daværende guvernør Arnfinn som ikke bare puster lettet ut, men som også kom med mange rosende ord til sin egen klubb som sto for arrangementet men også andre som medvirket til at konferansen med sitt rike innhold (gode foredragsholdere og interessant debatt), ble vellykket. Han ga en ekstra "blomst" til Edgar som sto for koordineringen av hele opplegget. Arnfinn avsluttet sine takkens ord til samtlige deltagere med følgende erkjennelse: Jeg fikk i sannhet oppleve en weekend der jeg kjente i kropp og sjel at rotarianere er "godviljens menn(esker)"!

Klubbens gave

Styret vedtok i januar 1953 at klubbens gave til medlemmer som fylte runde år, skulle være en whisky karaffel med rotaryemblem.

En såpass raus form for gave kan ha sprengt klubbens økonomi, og i 1956 er gaven til samme anledninger endret til å bli et krystall askebeger. Senere er det igjen endret til en sølvskje med rotarymerke. Så får man da håpe at klubbens økonomi i fremtiden ikke blir så anstrengt at ordningen faller bort i sin helhet. Det tror vi da heller ikke..

Tre givende jubileumsmøter

Som en passende avslutning på vår vandring gjennom femti år, er det en glede å gi en omtale av tre givende jubileumsmøter som er avholdt på HIBU (Høgskolen i Buskerud). De tre møtene som er et ledd i klubbens jubileumsfeiring, kom i stand etter initiativ av vår sekretær Svein Søyland som også er ansatt som lektor ved skolen.

Det første møtet ble avholdt 19. februar der dr. D. Kandela redegjorde for de spesielle eldreheimene i England. Hjem som gir en lindrende behandling for mennesker i siste fase av livet.

Det andre programmet fant sted den 26. mars - der elever fra Musikkskolen fremførte en rekke musikknummer vakkert og stemningsfullt.

Det siste og avsluttende møte avholdes 30. april der klubben ved Arne Sund vil vise videoer fra gamle Hønefoss . En honnør til Svein som på en udmerket måte har tatt initiativ til og gjennomført tre givende jubileumsmøter.

"Oppgangssaga" ble et symbol

Da Hønefoss Sparebank i 1976 markerte sitt 100 års jubileum, var det enighet om å gi en gave som henspeilte til byens tilblivelse. Det var nærliggende å tenke på de første sagene i fossen, og motivet ble en gammel "oppgangssag". Oppdraget ble gitt til billedhuggeren Knut Steen, og kunstneren skapte en praktfull skulptur.

Men det viste seg at kunstverket ikke kom på sin rette plass i tilknytning til bybroen. Vi skal i denne forbindelse ikke komme nærmere inn på de svakheter som oppsto, men nevne at plassen ikke ble noen suksess. Etter noen år kom ønsket om å flytte skulpturen opp i fossen. Det var her at Gunnar Bolsø, medlem av kommunestyret og medlem i Hønefoss-Øst Rotary slo til lyd for en flytting av skulpturen til et dertil egnet sted i fossen, og slik ble det. Bolsø hevdet også at de tre Rotary-klubbene i byen burde ta på seg oppgaven. Såvel kunstneren som giveren, Hønefoss Sparebank, var enig i flyttingen. Med støtte fra banken og kommunen ble skulpturen plassert på en 12 meter høy betongsøyle ute i selve elveleiet.

Vi skal i denne forbindelse ikke gå i detalj hvordan arbeidet ble utført, men slå fast at den 11. september 1987 var fontenen på plass, og på kvelden var det innvielsesfest der hundrevis av mennesker var møtt fram. Den reneste 17. mai-stemming da lys og vann ble satt på i den mørke høstkvelen.

Det var et stort løft som ble tatt, et løft der dugnadsånden slo til. Det ble utført flere hundre dugnadstimer fra rotarianere med god støtte fra militære og andre gode hjelpere. Gunnar Bolsø i Hønefoss-Øst Rotary-klubb ble for sitt initiativ tildelt utmerkelsen Paul Harris Fellow. "Oppgangssaga" i fossen er blitt en suksess, og et eksempel på at det nytter bare man har initiativ og løfter i flokk.

Ungdomsarbeidet er viktig

En meget viktig oppgave også for vår klubb slik er ungdomsutvekslingen. Nesten hvert år kommer en gruppe på fem ungdommer i alderen 20-30 år med en leder til vårt distrikt. Vår klubb får ansvaret for disse en uke de 5-6 ukene de oppholder seg her i landet før de drar videre. De utenlandske ungdommene bor hos vertsfamilier, og hensikten er at de skal få oppleve mest mulig både på Ringerike og andre steder de besøker. Det gjelder blant annet ved å besøke bedrifter og institusjoner. På samme måte som vi får besøk av ungdommer fra andre land, sender vi et tilsvarende antall de land som vi utveksler ungdom med. Klubbens første ansvar som vert for Group Exchange (GSE) hadde vi i 1961 da 15 ungdommer fra USA besøkte Ringerike. Senere og særlig de siste årene har vi hatt dette ansvaret ca. hvert tredje år. Ordningen virker etter hensikten, og det er etter hvert blitt mange begeistrede ungdommer som kommer hjem til Norge etter opphold i vertsland.

Det virker også som ungdommene fra vertsland som besøker blant annet Ringerike, reiser hjem igjen med rike og gode minner. Mange vennskapsbånd er på denne måten knyttet mellom ungdommer og vertsfamilier fra ulike land.

RYLA-seminar i Hønefoss år 2000?

Formannen i komiteen for ungdomsutveksling i jubileumsåret, Svein Arild Bakken går inn for at Hønefoss RK tar på seg arrangementet av RYLA-seminaret i år 2000. I klubben er det interesse for at det sendes en søknad der man tilbyr sin assistanse. Bakken ser det som meget viktig at klubben i årene fremover intensiverer arbeidet med ungdomsutveksling.

Når det gjelder RYLA viser han til det vellykte seminaret som nylig har vært avholdt med Modum Rotary Klubb som arrangør. Vår deltager på seminaret var adjunkt Ola Arnt Nilsen fra Hole.

På vårt klubbmøte 16. april redegjorde Nilsen for de positive erfaringer han hadde hatt av seminaret, og det er vårt inntrykk at Nilsen var en positiv og verdig representant. Vår GSE-kandidat til oppholdet på New Zealand, veterinær Elin Kristiansen fra Hønefoss, er kommet hjem og har mange positive opplevelser å fortelle om.

Klubben opptatt av utgravinger

At klubben gjennom årene har vært engasjert i en rekke lokale saker, fremgår av protokollene. I sin tid var det snakk om en spesielle haug på eiendommen Taserud i Haugsbygda (Christian Larsens tidligere hjem) som kunne stamme fra vikingtiden. At det også i denne saken var et aktivt engasjement i klubben, fremgår tydelig i referatet.

Det var stor skuffelse å spore på møtet da det ble kjent at det ikke var noen historisk gravhaug. I denne sammenheng og med Gjermundbo-utgravningene som bakgrunn, fremkom det røster om at klubben burde påvirke til en fortgang i den planlagte utgraving av Halvdanshaugen på Stein gård. Det har tatt tid også med denne utgravningen, men nå er man i hvertfall i gang med grundige undersøkelser. Hva med et program i klubben om denne saken? Ellers er jo det som skjer på det historiske feltet på Veien en sak der også Rotary har meldt sin interesse. Det er en sak vi har nevnt annet sted i jubileumsskriftet.

Eget ”husorgan”

Klubben har også sitt eget, lille husorgan som bærer navnet ”Månedsbrev”. Forsiden preges av et bilde av Grand Hotell, stedet der vi har våre møter. Mens det er en egen spalte der presidenten får utfolde seg. Referater fra møter har også sin naturlige plass. De som fyller år blir nevnt. For øvrig får medlemmene informasjon om det som skjer i klubben. Innlegg mottas med takk. Det er Sigurd Huseby som er redaktør i jubileumsåret. Etter vårt skjønn gjør han en god jobb.

Kvinner i Rotary

I jubileumsåret ser det ut til at klubben skal berikes med kvinnelig innslag. To representanter fra standen har sagt seg interessert og de har allerede deltatt i et par møter. Det ser ut til at de glir godt inn i miljøet.

Eventuell opptagelse vil skje på et senere møte. Vi har også tidligere hatt med oss kvinner i Rotary, men det har vært ved festlige anledninger eller på kjøkkenet der kvinnene har gjort en god jobb.

Navn gjennom 50 år

Klubbens styre i 1997-98 (jubileumsåret)

President:	Per Høe
President Elect:	Ivar Bakk
Styremedlemmer:	Sigve Bore
	Sivert Langholm
	Bjørn O. Sollien
Past president:	Arne Sund
Sekretær:	Svein Søyland
Visesekretær:	Tormod Thomassen
Kasserer:	Arnold Teslo
Revisor:	Kjell V. Gjerdalen
Arkivar:	Per-Eric Andersen

Chartermedlemmer 14. april 1948

Skolebestyrer Bjarne Busengdal
Mølleier Finn Engelstad
Forstmester Einer Fossholm
Lektor Arne Frestad
Hotelleier Truls Grinde
Ingeniør Sverre Helgesen
Lege Hans Helmen
Gullsmed Fridthjof Jørgensen
Bestyrer Arne Jørstad
Kjøpmann Christian Larsen
Ingeniør Åge Larsen
Skogbruker Pierre Mathiesen
Bokhandler Arne Quist
Kjøpmann Sverre Sannes
Banksjef Halvor Schia,
Høyesterettsadvokat Johannes Schrøder,
Grosserer Erling Martin Skøien.

Klubbens Presidenter

1948-49: Arne Jørstad +
1949-50: Christian Larsen +
1950-51: Bjarne Busengdal +
1951-52: Sverre Sannes +
1952-54: Arne Frestad +
1954-55: Kaare Hauge +
1955-56: Harald Holm +
1956-57: Åge Larsen +
1957-58: Harald Egeberg +
1958-59: Arne B. Bang +
1959-60: Halvor Schia +
1960-61: Ståle Kyllingstad +
1961-62: Haakon Sætre +
1962-63: Johan Jørgensen +
1963-64: Truls Grinde
1964-65: Øistein Sætre +
1965-66: Kåre Fuglesang +
1966-67: Olav Jansen +
1967-68: Carsten D. Schrøder +
1968-69: Albert Nilsen +
1969-70: David Kirkaune +
1970-71: Otto Grønberg +
1971-72: Øyvind P. Kårbø
1972-73: Lars K. Dale +
1973-74: Paul Aabye
1974-75: Einar Anthi +
1975-76: Per Gundersen +
1976-77: Fridthjof Jørgensen
1977-78: Paul Aasnæss
1978-79: Alfred Malterud +
1979-80: Roald Gulestø +
1980-81: Thorvald K. Lie
1981-82: Jan Holm +
1982-83: Arnfinn Sæther
1983-84: Olaf Engeseth
1984-85: Per Thore Meberg
1985-86: Kjell V. Gjerdalen
1986-87: Tor B. Aslaksrud
1987-88: Trygve Tomter +
1988-89: Arnold Teslo
1989-90: Lars Kjelsås
1990-91: Ola Rygh
1991-92: Niels Chr. Bang
1992-93: Erik M. Strand
1993-94: Trygve Nesdal
1994-95: Edgar Rognlien +
1995-96: Per-Eric Andersen
1996-97: Arne Sund

1997-98: Per Høe
1998-99: Ivar Bakk
1999-00: Harry Storskogen
2000-01: Jo Filseth
2001-02: Alf Egil Erevik
2002-03: Per Stammes
2003-04: Arild Svein Bakken
2004-05: Erik Fred Mathiessen
2005-06: Sivert Langholm
2006-07: Bjørn Otto Sollien
2007-08: Tove Raastad Breien
2008-09: Tormod Thomassen

Klubbens første styre

Arne Jørstad, president
Finn Engelstad, visepresident
Arne Frestad
Arne Qvist, sekretær
Halvor Schia, kasserer

Guvernører fra vår klubb

Christian Larsen
Guvernør i Distrikt 129 året 1970-71

Arnfinn Sæther
Guvernør i Distrikt 2310 i året 1995-96

Paul Harris Fellow:

Christian Larsen	1974 +
Einar Anthi	1988 +
Harald Egeberg	1988 +
Arne Frestad	1988 +
Kåre Fuglesang	1988 +
Truls Grinde	1988
Johan Jørgensen	1988 +
Torkild Nohre	1988 +
Arnfinn Sæther	1988
Tor B. Aslaksrud	1997
Olaf Engeseth	1997
Kjell V. Gjerdalen	1997
Roald Gulestø	1997 +
Fritdhjof Jørgensen	1997
Lars Kjelsås	1997
Øyvind P. Kårbø	1997
Alfred Malterud	1997 +
Per Tore Meberg	1997
Trygve Tomter	1997 +
Arnold Teslo	1997
Paul Aasnæss	1997

Kilder:

Klubbens fyldige protokoller
Samtaler med rotarianere
Klubbens 25-års jubileumsskrift

Bildestoff:

Arkivet i vår egen klubb
Per-Eric Andersen har levert de fleste bilder